

Gwasanaeth Tân ac Achub
De Cymru

South Wales
Fire and Rescue Service

GWASANAETH TÂN AC ACHUB DE CYMRU

Cynllun Cydraddoldeb Strategol

2023-2026

CYNNWYS

01	Rhagair	2
02	Pwy Ydym Ni	3
03	Ein Dyletswyddau a Chyfrifoldebau Cyfreithiol	5
04	Nodau Cydraddoldeb Strategol	6
05	Ymgynghori ac Ymgysylltu	13
06	Atodiadau	15

RHAGAIR

Huw Jakeway QFSM
Prif Swyddog Tân

Croeso i Gynllun Cydraddoldeb Strategol Gwasanaeth Tân ac Achub De Cymru (GTADC) ar gyfer 2023-2026, sy'n nodi ein hamcanion cydraddoldeb strategol ar gyfer y tair blynedd nesaf.

Bydd yr amcanion a amlinellir yn y ddogfen hon yn cael eu hymgorffori ym mhopeth a wnawn a byddwn yn parhau i gyflawni ein hamcanion corfforaethol ehangach yn ein [‘Cynllun Strategol 2020-2030’](#) a'n [‘Strategaeth Pobl a Datblygu Gweithredol 2021-2024’](#). Mae'r ffordd hon o weithio yn ein galluogi i fonitro'n gywir y gwelliannau a wnawn a datblygu'r gwasanaethau a ddarparwn i'n holl gymunedau a rhanddeiliaid.

Mae ein cymunedau, rhanddeiliaid a gweithwyr yn chwarae rhan allweddol wrth i ni gyflawni ein gweledigaeth, sef **‘Gwneud De Cymru'n fwy diogel wrth leihau risg’**. Rydym wedi ymrwymo i sicrhau ein bod yn parhau i lunio'r ffordd y mae Gwasanaeth Tân ac Achub De Cymru yn gweithredu nawr ac yn y dyfodol. Gallai hyn fod drwy ddylanwadu ar yr hyn y gallwn ei wneud i fod yn gyflogwr mwy amrywiol a chynhwysol, sut y gallwn ddarparu gwasanaethau sy'n diwallu anghenion pawb yn well, neu drwy ymgysylltu a chyfathrebu â phawb sy'n berthnasol. Mae hyn yn ein galluogi i gyflawni ein rhwymedigaethau cyfreithiol yn effeithiol o fewn Deddf Cydraddoldeb 2010 a Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru 2015.

Darledwyd erthygl newyddion ymchwiliol gan gwmni ITV ar y 12fed a'r 13eg o Ragfyr 2022, yn adrodd canlyniadau dau achos disgyblu hanesyddol a ymchwiliwyd yn flaenorol gan y Gwasanaeth. Mewn ymateb i'r erthygl newyddion bryderus hon, fe gomisiynais i, fel Prif Swyddog Tân Adolygiad Annibynnol o ddiwylliant, prosesau disgyblu ac achosion disgyblu hanesyddol y Gwasanaeth. Penododd Panel Annibynnol Fenella Morris KC fel Cadeirydd Annibynnol i arwain adolygiad y Gwasanaeth. Mae Fenella Morris KC yn rhagdybio bydd yr adolygiad yn cael ei gwblhau cyn diwedd y flwyddyn galendr hon.

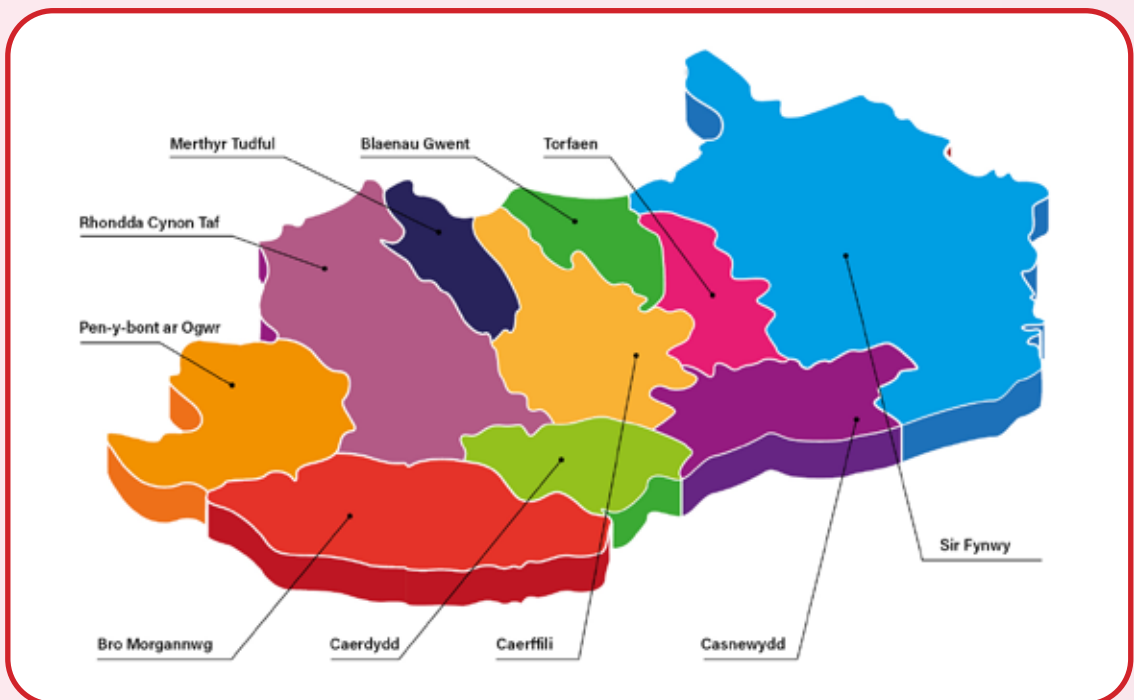
Mae Gwasanaeth Tân ac Achub De Cymru'n cydnabod fod ffocws ar gydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant (CAC) yn allweddol wrth i ni gwrdd â'n gweledigaeth, ac eto rydym yn ymwybodol fod gennym fwy eto i'w wneud i sicrhau gall ein cymunedau, ein rhanddeiliaid a'n gweithwyr fyw'n rhydd rhag anghydraddoldeb, gwahaniaethu ac aflonyddwch. Bydd y Cynllun Cydraddoldeb Strategol hwn yn ein helpu i wneud camau tuag at Gymru decach.

PWY YDYM NI

Mae Gwasanaeth Tân ac Achub De Cymru yn gwasanaethu tua 1.5 miliwn o bobl ar draws 10 awdurdod unedol yn rhanbarth De Cymru. Ni yw un o Wasanaethau Tân ac Achub fwy'r DG, yn cwmpasu 1,100 milltir sgwâr a thros 650,000 o aelwydydd a 35,000 o safleoedd busnes.

Mae'r Gwasanaeth yn cael ei lywodraethu gan Awdurdod Tân ac Achub de Cymru (ATADC). Mae ATADC yn cynnwys 24 o aelodau'n cynrychioli'r 10 Awdurdod Unedol rydym yn eu gwasanaethu ac fe nodwyd ei swyddogaethau craidd o fewn Deddf Gwasanaethau Tân ac Achub 2004

Mae'r Gwasanaeth yn gwasanaethu poblogaeth amrywiol o fewn Cymru ac yn ymateb i dros 17,000 o alwadau brys bob blwyddyn. Yn ogystal â'n hymateb brys, rydym yn canolbwyntio'n helaeth ar atal a diogelu ein cymunedau ehangach, sydd hefyd yn cynnwys ffocws penodol ar gefnogi ein grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol a allai fod mewn perygl mwy o ddioddef o ganlyniad i anghydraddoldeb economaidd-gymdeithasol oherwydd anfanteision lluosog.

Mae Gwasanaeth Tân ac Achub De Cymru yn darparu gwasanaeth 24 awr y dydd dros 365 diwrnod y flwyddyn. Rydym yn sefydliad ymroddedig, proffesiynol a gofalgarg gyda dros 1,600* o staff yn gweithio mewn rolau Gweithredol, Corfforaethol a Rheoli.

Mae Gwasanaeth Tân ac Achub De Cymru yn darparu gwasanaeth 24 awr y dydd dros 365 diwrnod y flwyddyn. Rydym yn sefydliad ymroddedig, proffesiynol a gofalgarg gyda dros 1,600* o staff yn gweithio fel: Diffoddwyr Tân Llawn Amser (806), Diffoddwyr Tân Ar Alwad (528), Cyd-reoli Tân (41), staff Corfforaethol (390), Gwirfoddolwyr (31) a Diffoddwyr Tân Cynorthwyol (71).

*Tua, dyddiedig 1af Chwefror 2023

EIN GWELEDIGAETH, CENHADAETH A’N GWERTHOEDD

Ein Gweledigaeth yw “**Gwneud De Cymru yn fwy diogel trwy leihau risg.**”
Rydym yn bwriadu cyflawni hyn drwy:

EIN CENHADAETH

Byddwn yn cyflawni hyn drwy:

- Wasanaethu anghenion ein cymunedau
- Weithio ag eraill
- Wynebu heriau wrth arloesi a gwella
- Leihau risg wrth addysgu, gorfodi ac ymateb
- Lwyddo i wneud De Cymru’n ddiogelach

EIN GWERTHOEDD

Sy’n diffinio beth yw ein cred;

Ein rheolau craidd

Pryd bynnag y dewch i gysylltiad â’r Gwasanaeth, dylai’r gwerthoedd hyn fod yn amlwg ar bob adeg.

- Gofalgar
- Ymroddgar
- Disgybledig
- Grymus
- Proffesiynol
- Hydwyth
- Parchus
- Dibynadwy

Fel Gwasanaeth, rydym wedi ymrwymo i ddarparu’r canlyniadau gorau i’n cymunedau a’n gweithwyr trwy arfer gorau parhaus o ran cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant gan sicrhau bod hyn yn dod yn rhan annatod o’n gwasanaeth bob dydd.

EIN DYLETYSWYDDAU A CHYFRIFOLDEBAU CYFREITHIOL

Mae gan Wasanaeth Tân ac Achub De Cymru awydd i roi CAC wrth wraidd popeth a wnawn, gan ymdrechu i'r eithaf i gyflawni ein dyletswyddau statudol. Nod y strategaeth hon yw sicrhau cynnydd yn erbyn ein cyfrifoldebau cyfreithiol a moesegol. Yma rydym yn amlinellu ein hymagwedd at ein dyletswyddau a'n cyfrifoldebau yn ogystal â sut rydym yn bwriadu adrodd arnynt.

Deddf Cydraddoldeb 2010

Mae Deddf Cydraddoldeb 2010 yn berthnasol i bob cyflogwr ac yn amlinellu cyfres o ddyletswyddau sy'n ceisio amddiffyn cymunedau, rhanddeiliaid a gweithwyr rhag gwahaniaethu uniongyrchol ac anuniongyrchol. Mae'r Ddeddf yn hyrwyddo cydraddoldeb ar gyfer y nodweddion gwarchoddedig canlynol:

- Oed
- Anabledd
- Ailbennu Rhywedd
- Priodas a Phartneriaeth Sifil
- Beichiogrwydd a Mamolaeth
- Hil
- Crefydd a Chred
- Rhywedd
- Cyfeiriadedd Rhywiol

O dan y Ddeddf hon rhaid i ni anelu at weithio tuag at Ddyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus (DCSC). Mae hyn yn cynnwys:

- Gwaredu ar wahaniaethu anghyfreithlon, aflonyddu ac erledigaeth ac ymddygiadau eraill a waherddir gan y Ddeddf neu o dani;
- Dyrchafu cyfleoedd cyfartal rhwng pobl sy'n rhannu nodweddion gwarchoddedig perthnasol â'r rhai nad sy'n rhannu;
- Meithrin cydberthnasau da rhwng pobl sy'n rhannu nodwedd warchoddedig perthnasol a'r rhai nad sy'n rhannu.

Yn ogystal â Deddf Cydraddoldeb 2010, mae'r Gwasanaeth hefyd yn ymdrechu i ymgorffori dyletswyddau ychwanegol allweddol o fewn Deddf Llesiant a Chenedlaethau'r Dyfodol Cymru 2015 gan gynnwys cynyddu cynhwysiant a thegwch ar gyfer grwpiau dan anfantais economaidd-gymdeithasol (Dyletswydd Economaidd-Gymdeithasol) a hefyd ar gyfer yr iaith Gymraeg. Nod hyn yw creu Cymru fwy cynaliadwy ar gyfer y dyfodol.

Adrodd

Fel corff cyhoeddus yng Nghymru, mae'n ofynnol i ni gadw at ddyletswyddau penodol y DU o fewn Deddf Cydraddoldeb 2010 sy'n cynnwys:

- Darparu gwybodaeth gyhoeddedig yn flynyddol sy'n dangos ein bod yn cydymffurfio â'n dyletswyddau cydraddoldeb;
- Paratoi a chyhoeddi ein hamcanion cydraddoldeb sy'n anelu at gyflawni'r dyletswyddau cydraddoldeb cyffredinol;
- Sicrhau bod yr holl amcanion yn benodol, yn fesuradwy ac yn cael eu cyhoeddi mewn ffordd sy'n hygyrch i bawb.

Bydd yr holl adroddiadau CAC a gwybodaeth sy'n ymwneud â gweithgareddau ac amcanion yn cael eu cyhoeddi ar ein [gwefannau allanol](#).

AMCANION CYDRADDOLDEB STRATEGOL

Mae'r adran hon yn cynnwys yr amcanion cydraddoldeb newydd yr ydym wedi'u gosod hyd at 2026. Mae'r amcanion wedi'u rhannu'n dri maes allweddol:

'Ein Gwasanaethau a'n Seilwaith'

'Ein Diwylliant'

'Ein Pobl'

Mae pob amcan yn dangos yr hyn y byddwn yn ei wneud a sut y byddwn yn gwybod ein bod wedi cyflawni'r camau gweithredu a nodwyd gennym.

Cyflwynir y cynllun hwn ar draws y sefydliad i sicrhau bod ein hymrwymiad i gydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant yn rhan annatod o bopeth a wnawn.

EIN GWASANAETHAU A’N SEILWAITH

Amcan 1: Sicrhau bod grwpiau heb gynrychiolaeth ddigonol yn cael eu cynnwys a’u bod ar flaen y gad o ran cynllunio a darparu gwasanaethau, gan sicrhau mynediad cyfartal i bawb.

Byddwn yn gwneud hyn drwy:

- Sicrhau ffyrdd newydd o weithio er mwyn gwella’r gwasanaethau a ddarperir;
- Meithrin perthnasoedd gyda grwpiau allanol sy’n ceisio mewnbwn ar sut y gallwn eu gwasanaethu’n well;
- Gweithio gydag Awdurdodau Lleol, Elusennau, Byrddau Iechyd a sefydliadau eraill i gyfuno adnoddau i leihau ‘blinder ymgynghori’;
- Gofyn i’n cymunedau am adborth ar beth a sut rydym yn ei wneud. Defnyddio data i sicrhau ein bod yn cyrchu pob grŵp trwy fynd â’n gwasanaethau atyn nhw;
- Cyfathrebu ac ymgysylltu â’r sawl yr ydym yn eu gwasanaethu i roi gwybod iddynt beth yr ydym yn ei wneud a pham;
- Darparu prosesau Asesu Integredig cadarn lle caiff yr holl gamau gweithredu eu hasesu i sicrhau eu bod yn addas i bawb;
- Casglu a dadansoddi data i sicrhau ein bod yn gynhwysol ar draws pob grŵp;
- Cysylltu adborth a barn ein cymunedau, rhanddeiliaid a gweithwyr trwy gydol trafodaethau’r Uwch Dîm Rheoli.

Byddwn yn gwybod ein bod wedi llwyddo pan fydd:

- Asesiadau Integredig yn cael eu cwblhau ar draws y sefydliad a’u dychwelyd i’w cyhoeddi;
- Penderfyniadau Uwch Reolwyr yn cynnwys ystyriaethau cydraddoldeb yn gyson;
- Data o ddigwyddiadau ac ymgynghoriadau yn portreadu adborth gan bartneriaid a chymunedau;
- Canlyniadau ein prosesau ymgysylltu yn cael eu rhannu o fewn ein hadolygiadau strategol;
- Ein cofrestr cydweithredu yn parhau i dyfu a datblygu sut rydym yn rheoli ein gwasanaethau;
- Ein hadborth gan gymunedau a phartneriaid yn dangos bod ein gwasanaethau yn addas i’r diben ar gyfer holl aelodau’r gymuned.

EIN GWASANAETHAU A’N SEILWAITH

Amcan 2: Alinio seilwaith ein Gwasanaeth i’n galluogi i fodloni gofynion bod yn gyflogwr safon byd.

Byddwn yn gwneud hyn drwy:

- Gydwethio ag eraill i rannu dysgu ac adnoddau;
- Nodi a sefydlu atebion creadigol a thechnoleg sy’n darparu Gwasanaeth Tân ac Achub yr 21ain Ganrif sy’n canolbwyntio ar gynhwysiant a thegwch;
- Sicrhau bod ein gweithwyr yn cael yr hyfforddiant a’r adnoddau perthnasol i’w cefnogi wrth ymgysylltu â busnesau, rhanddeiliaid a chymunedau Cymreig amrywiol;
- Barhau â’n rhaglen datblygu cyfalaf i greu gweithleoedd a chyfleusterau hygyrch a chynhwysol;
- Sicrhau bod ein cyflenwyr hefyd yn bodloni ein gwerthoedd a’n hymrwymiad i CAC, y cyflog byw real a chaethwasiaeth gyfoes;
- Barhau i hyrwyddo a sefydlu’r Gymraeg yn fewnol ac yn allanol i’r sefydliad;
- Ddarparu prosesau Asesu Integredig cadarn lle caiff ein seilwaith ei asesu i sicrhau ei fod yn addas i bawb.

Byddwn yn gwybod ein bod wedi llwyddo pan:

- Rydym yn mabwysiadu cyfleoedd arfer gorau sy’n darparu tegwch a chynhwysiant;
- Bydd adborth gan grwpiau cymunedol a rhanddeiliaid allweddol yn dangos bod ein gwasanaethau yn addas i bawb (ymgynghori a chydweithio);
- Bydd data hyfforddiant i gefnogi gweithgareddau ymgysylltu a gweithgareddau’n gysylltiedig â gwaith yn dangos cynnydd yn y cyfraddau cwblhau;
- Bydd ein mentrau datblygu cyfalaf newydd yn dangos gwelliannau sy’n creu gweithleoedd cynhwysol hygyrch gwasanaeth tân ac achub modern;
- Bydd cyflenwyr yn darparu eu cod ymddygiad mewn perthynas ag CAC ac Asesiad Integredig sy’n dangos sut mae eu gwasanaethau’n bodloni ein gwerthoedd a’n hamcanion CAC;
- Rydym yn derbyn adborth gan Lywodraeth Cymru ar y defnydd o’r Gymraeg o fewn y Gwasanaeth a data hyfforddiant sy’n gysylltiedig â gwella Cymraeg gweithwyr mewnol.

EIN DIWYLLIANT

Amcan 3: Sefydlu diwylliant o gydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant ar draws GTADC.

Gwnawn ni hyn drwy'r canlynol:

- Cynnal deialog parhaus am CAC;
- Archwilio ffyrdd o hyrwyddo CAC ar gyfer y dyfodol. Gorfodi ymagwedd nad yw'n caniatáu gwahaniaethu, rhagfarn, aflonyddu a bwlio;
- Herio ymddygiadau a geiriau nad ydynt yn gydnaws â safonau ymddygiad a gwerthoedd disgwylidig ein Gwasanaeth neu Fframwaith Arweinyddiaeth Cyngor Cenedlaethol y Penaethiaid Tân;
- Adolygu'n barhaus polisïau a gweithdrefnau i hyrwyddo diwylliant diogel, teg a chynhwysol lle mae cydweithwyr yn rhydd i fynegi eu hunain yn y gweithle a lle mae'r holl weithwyr yn teimlo bod ganddynt lais;
- Cynnal rhwydweithiau sy'n hyrwyddo CAC ar draws y sefydliad. Canolbwyntio ar arfer da yn unol ag argymhellion rhwydwaith CAC CPTC.

Byddwn yn gwybod ein bod wedi llwyddo pan:

- Bydd ein hymgysylltiadau â gweithwyr yn dangos cynnydd o ran ymgysylltu ac adborth cadarnhaol ill dau, e.e. trwy ein harolwg Buddsoddi mewn Pobl (BmP), Fforwm Shout ac ati;
- Mae'r holl bolisïau a gweithdrefnau yn bellgyrhaeddol, gan feithrin arfer gorau, gydag Aseiad Integredig;
- Dengys adborth gan rwydweithiau mewnol fod polisïau a gweithdrefnau'n gweithio i bawb;
- Bydd ein rhwydweithiau'n rhagweithiol wrth sicrhau bod CAC yn flaengar yn yr holl ymgysylltiadau â gweithwyr, yn gweithredu fel hyrwyddwyr gweledol, yn herio ymddygiad anghynhwysol a hwyluso sgysiau pwysig;
- Rydym yn parhau i weithredu arweiniad gan Rwydwaith CAC CCPT.

EIN DIWYLLIANT

Amcan 4: Sicrhau bod yr holl arweinwyr yn arwain trwy esiampl, bod yn fodolau rôl gan hyrwyddo CAC ar draws GTADC.

Gwnawn ni hyn drwy'r canlynol:

- Corffori Fframwaith Arweinyddiaeth y CPTC;
- Sicrhau bod yr Uwch Dîm Rheoli â grym i weithredu fel hyrwyddwyr Amrywiaeth ac yn fodd i gyflwyno newidiadau CAC;
- Sicrhau bod uwch arweinwyr, rheolwyr a hyrwyddwyr yn amlwg iawn o ran eu hymroddiad i CAC;
- Diffinio a sefydlu atebolrwydd arweinyddiaeth ar gyfer CAC ar holl lefelau arweinyddiaeth;
- Sefydlu CAC o fewn ein rhaglenni datblygu arweinyddiaeth, gan ddirchafu galluedd arweinyddiaeth ar gyfer holl agweddau CAC;
- Darparu sgiliau ac adnoddau i'r holl arweinyddion i gynhyrchu 'diwylliant gwrthwynebydd' ar draws y Gwasanaeth, a thrwy hynny gyfyngu ar ymddygiad 'gwyliedydd'.

Byddwn yn gwybod ein bod wedi llwyddo pan:

- Fydd holl aelodau'r Uwch Dîm Rheoli wedi cael hyfforddiant cynhwysfawr ar bwysigrwydd CAC o fewn arfer gorau strategol;
- Bydd arweinyddiaeth fwy gweledol mewn perthynas â materion CAC lle mae uwch arweinwyr yn hyrwyddwyr ac eiriolwyr amlwg ar gyfer yr holl nodweddion gwarchoddedig a grwpiau a thangynrychiolir, e.e. trwy herio ymddygiadau a meddylfryd, gan osod CAC ar agenda'r Bwrdd ar gyfer gwneud penderfyniadau, mynychu digwyddiadau CAC;
- Bydd data ac adborth ar draws y sefydliad yn dangos newid sylweddol o ran ymddygiad ac agwedd mewn perthynas ag ymddygiad 'gwyliedydd' (cyfweliad ymadael, arolygon o'r diwylliant, achosion disgyblu ac ati.)

EIN POBL

Amcan 5: Cynyddu amrywiaeth ein gweithlu ar bob lefel ar draws y Gwasanaeth.

Byddwn yn gwneud hyn drwy:

- Hyrwyddo GTADC fel cyflogwr o ddewis sy'n wirioneddol gynhwysol, gan sefydlu CAC yn ein holl weithgareddau wrth hyrwyddo gyrfaedd o fewn GTADC;
- Arddangos y strwythurau cymorth amrywiol a buddion y gall y sefydliad ddarparu i weithlu amrywiol ar bob lefel o fewn y Gwasanaeth;
- Diddymu rhwystrau (rhai gwirioneddol a'r rhai a ganfyddir) wrth recriwtio a dyrchafu i holl swyddi'r Gwasanaeth drwy greu prosesau a gweithgareddau dethol a chadw, a gefnogir gan Asesiad Integredig cadarn;
- Llunio cyfathrebiadau, ymgyrchoedd cyfryngau a denu cynhwysol sy'n adeiladu ar ddatblygu ymgysylltu o fewn grwpiau a dangynrychiolir. Bydd y rhain yn cynnwys darparu digwyddiadau gweithredu cadarnhaol cynhwysol a chyson sy'n hyrwyddo cyfleoedd cyfartal;
- Sicrhau gweithgareddau dethol ac asesu teg a thryloyw ar gyfer pob lefel ar draws y sefydliad trwy ddarparu recriwtio effeithiol, tueddiad anymwybodol a hyfforddiant CAC;
- Cefnogi unigolion o grwpiau a nodweddion gwarchoddedig i gael cyfleoedd cyfartal o ran dyrchafu i'r lefel uwch, e.e. hyfforddi a mentora ac ati.

Byddwn yn gwybod ein bod wedi llwyddo pan:

- Fydd ein dogfennaeth cyfathrebu a recriwtio/dethol yn gynhwysol fel y dengys adborth gan ein cymunedau;
- Fydd mwy o adroddiadau ar Asesiadau Integredig ar gyfer yr holl brosesau denu, dethol ac asesu ar gael;
- Fydd ceisiadau recriwtio yn dangos cynnydd o ran amrywiaeth ar bob lefel ar draws y Gwasanaeth;
- Fydd ystadegau ar gyfer recriwtio, tuedd anymwybodol a hyfforddi CAC yn dangos fod yr holl weithwyr sy'n cynnal gweithgareddau recriwtio, dethol ac asesu wedi cael yr hyfforddiant perthnasol;
- Fydd cynllunio data yn dangos fod cynnydd mewn paneli cyfweld amrywiol;
- Fydd cynnydd, yn ôl data gan y gweithlu, o ran grwpiau a dangynrychiolir ar draws holl lefelau'r Gwasanaeth;
- Fydd ystadegau yn dangos cynnydd mewn partneriaethau hyfforddi a mentora i bobl sydd â nodwedd warchoddedig;

EIN POBL

Amcan 6: Sicrhau bod yr holl staff yn cael eu cefnogi gan y polisïau, arfau a phrosesau i sicrhau tegwch o fewn y gweithle.

Gwnawn ni hyn drwy:

- Greu, corffori a chefnogi pob unigolyn gyda pholisïau a gweithdrefnau priodol sydd wedi derbyn Asesiadau Integredig;
- Gydweithio gydag arbenigwyr pwnc mewnol ac allanol i sicrhau arfer gorau wrth greu a corffori unrhyw weithgareddau a all effeithio ar nodwedd warchoddedig neu grŵp a dangynrychiolir;
- Sicrhau bod ceisiadau rhesymol am newid yn cael eu hasesu yn unol â gweithdrefnau'r Gwasanaeth gan ffocysu ar yr unigolyn;
- Sicrhau bod ein cynllun Niwroamrywiaeth a strwythurau cymorth ar waith ac yn cael eu hyrwyddo ar draws y Gwasanaeth;
- Corffori rhwydweithiau staff o fewn y Gwasanaeth gyda ffocws ar degwch, cynhwysiant a lles, e.e. Grŵp Gweithlu Cynhwysol, hyrwyddwyr CAC a hyrwyddwyr Lles ac ati;
- Sicrhau bod yr holl unigolion yn cael pecyn dysgu cynhwysol am faterion CAC;
- Sicrhau bod yr holl weithwyr yn cael mynediad at Adolygiad Personol i ganolbwyntio ar eu lles, profiadau yn y gweithle a'u perfformiad yn ystod y flwyddyn;
- Sicrhau bod gan nodweddion gwarchoddedig gynlluniau gweithredu penodol i sicrhau bod eu profiadau yn y gweithle yn deg ac yn gynhwysol.

Byddwn yn gwybod ein bod wedi llwyddo:

- Pan fyddwch yn cael adborth cadarnhaol gan yr holl grwpiau o fewn y Gwasanaeth mewn perthynas â chynhwysoldeb ein polisïau;
- Pan fydd rhwydweithiau mewnol yn gweld cynnydd o ran ymgysylltu a chwblhau cynlluniau gweithredu;
- Pan fydd data gan Asesiadau Niwroamrywiaeth a Phasborts Gweithio gyda Fi yn dangos cynnydd o ran ceisiadau am newidiadau rhesymol;
- Pan fydd cofnodion hyfforddi CAC yn dangos cynnydd o ran cyfraddau cwblhau;
- Pan fydd cyfraddau cwblhau'r broses Adolygiad Personol yn dangos cynnydd o flwyddyn i flwyddyn;
- Pan fydd GTADC wedi cyhoeddi camau gweithredu ar gyfer nodweddion gwarchoddedig penodol, e.e. Cynllun Gweithredu Cydraddoldeb Rhyw, Gwrth-hiliol.

YMGYNGHORI AC YMGYSYLLTU

Cyhoeddir y ddogfen hon ar ein gwefan a cheir adroddiadau blynyddol i asesu cynnydd.

Mae Cynllun Cydraddoldeb Strategol 2023-2026 yn ganlyniad i ymgynghoriadau â phartneriaid allanol, ein Grŵp Gweithlu Cynhwysol mewnol, Undebau Gweithwyr, a'n cydweithwyr mewnol.

Byddwn yn adolygu ein hamcanion yn barhaus i sicrhau eu bod yn bwrpasol ac yn adlewyrchu anghenion ein cymunedau a gweithlu amrywiol.

Fel gwasanaeth cyhoeddus, rydym yn falch i wasanaethu ein cymunedau amrywiol yng Nghymru ac rydym yn eich annog i'n hysbysu sut y cawn barhau i gwrdd â'ch anghenion.

Os hoffech chi ymgysylltu â ni am unrhyw agwedd o'r adroddiad hwn neu gael y wybodaeth hon mewn fformat amgen, mae croeso i chi ymgysylltu â ni ar:

amrywiaeth@decymru-tan.gov.uk

Arweinydd Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant,
Pencadlys Gwasanaeth Tân ac Achub De Cymru,
Parc Busnes Forest View, Llantrisant, CF72 8LX

Rydym yn croesawu gohebiaeth yn y Gymraeg a'r Saesneg – byddwn yn ymateb yn gyfartal i'r ddau ac yn ateb yn eich dewis iaith yn ddi-oed.

ATODIADAU

Atodiad 1 : Demograffeg Staff

Atodiad 2 : Demograffeg Cymunedol

Cymerir data cymunedol o Swyddfa Ystadegau Cenedlaethol Cymru :
Cyfrifiad 2021.

ATODIAD 1

DEMOGRAFFEG STAFF

Mae gan Wasanaeth Tân ac Achub De Cymru dros 1600 o weithwyr. Mae'r data sy'n gynwysedig o fewn Atodiad 1 yn benodol i nifer y gweithwyr unigol o fewn y Gwasanaeth (h.y., yn canolbwyntio ar rif y pen o fewn y Gwasanaeth yn hytrach na chytundebau), felly o fewn cyhoeddiadau ychwanegol i'r Gwasanaeth, efallai bydd y data'n ymddangos yn wahanol neu'n anghymesur wrth adolygu grwpiau penodol sefydliadol neu o grwpiau o blith y Gwasanaeth. Darperir pob un categori o fewn y gyfres ddata yn wirfoddol heblaw am 'Oed' a 'Hunaniaeth Rhywedd'. Mae hyn yn golygu na fyddwn, efallai, yn dal cymaint o wybodaeth cydraddoldeb ynghylch ein staff ag y dymunwn. Efallai bydd y modd rydym yn casglu a chipio'r wybodaeth hon yn newid dros gyfnod o amser wrth i ni chwilio i wella ein prosesau mewnol. Casglwyd y data dilynol hwn i ddarparu cipolwg o'r Gwasanaeth fel y mae ar y 1af o Chwefror 2023 ac fe'i defnyddir fel gwaelodlin i fesur wrth adrodd y Cynllun Cydraddoldeb Strategol hwn i'r dyfodol.

Oed

Ystod Oedran		
< 20-25	168	9.9%
26-35	436	25.8%
36-45	487	28.8%
46-55	435	25.7%
56-65	140	8.3%
66->70	25	1.5%
Cyfanswm	1,691	100%

Tarddiad Ethnig

Tarddiad Ethnig		
Cymreig	495	29.3%
Prydeinig	443	26.2%
Arall	17	1%
Gwyn	34	2%
Seisnig	21	1.24%
Ewropeaidd	<5	<0.5%
Cymysg (Asiaidd/Gwyn)	<5	<0.5%
Teithiwr	<5	<0.5%
Cymysg (Du Caribïaidd/Gwyn)	<5	<0.5%
Du (Affricanaidd)	<5	<0.5%
Albanaidd	<5	<0.5%
Gwyddelig	<5	<0.5%
Gwell gennyf beidio datgan	27	1.6%
Heb ei ddatgelu	646	38.2%
Cyfanswm	1,691	100%

Crefydd

Crefydd		
Bwdhaeth	3	0.17%
Crediniaeth	182	10.8%
Dim Crefydd/Cred	164	9.7%
Arall	25	1.5%
Gwell gennyf beidio datgan	625	37%
Heb ei ddatgelu	692	40.9%
Cyfanswm	1,691	100%

Cymraeg ei hiaith

Cymraeg ei hiaith		
Lefel 0	204	12.06%
Lefel 1	42	2.48%
Lefel 2	16	0.9%
Lefel 3	10	0.6%
Lefel 4	6	0.35%
Lefel 5	9	0.53%
Heb ei ddatgelu	1,404	83.02%
Cyfanswm	1,691	100%

Cyfeiriadedd Rhywiol

Cyfeiriadedd Rhywiol		
Deurywiol	<5	<0.5%
Hoyw	<5	<0.5%
Heterorywiol	493	29%
Lesbaidd	<5	<0.5%
Arall	<5	<0.5%
Gwell gennyf beidio datgan	544	32%
Heb ei ddatgelu	643	38%
Cyfanswm	1,691	100%

Iaith Gymraeg

Sgiliau Cymraeg		
Lefel 0	626	37.01%
Lefel 1	94	5.5%
Lefel 2	42	2.48%
Lefel 3	28	1.65%
Lefel 4	18	1.06%
Lefel 5	31	1.83%
Heb ei ddatgelu	852	50.38%
Cyfanswm	1,691	100%

Anabledd

Anabledd		
Oes	9	5%
Heb ei ddatgelu	1,682	95%
Cyfanswm	1,691	100%

Hunaniaeth Rhyw

Rhyw		
Benywaidd	300	17.7%
Gwrywaidd	1,391	82.3%
Cyfanswm	1,691	100%

ATODIAD 2

DEMOGRAFFEG CYMUNEDOL*

Oed

Ystod Oedran		
17 ac iau	314,348	20.6%
18-24	135,737	8.9%
25-34	204,948	13.4%
35-44	188,522	12.4%
45-54	195,811	12.8%
55-64	196,025	12.9%
65-74	158,069	10.4%
75+	130,445	8.6%
Cyfanswm	1,523,905	100%

Hunaniaeth Rhyw**

Rhyw		
Yn wahanol i'r rhyw a gofrestrwyd ar enedigaeth	5,570	0.4%
Yr un â'r rhyw gofrestrwyd ar enedigaeth	1,165,636	93.7%
Heb ateb	72,972	5.9%
Cyfanswm	1,244,178	100%

Rhyw

Rhyw		
Benyw	778,892	51.1%
Gwryw	745,023	48.9%
Cyfanswm	1,523,905	100%

Tarddiad Ethnig

Tarddiad Ethnig		
Asiaidd, Asiaidd Prydeinig, Asiaidd Cymreig	61,105	4%
Du, Du Prydeinig, Du Cymreig, Caribiaidd neu Affricanaidd	20,630	1.4%
Grwpiau ethnig Cymysg neu Luosog	31,050	2%
Grŵp ethnig arall	17,953	1.2%
Gwyn	1,393,179	91.4%
Cyfanswm	1,523,905	100%

*Cymerir data cymunedol o Swyddfa Ystadegau Gwladol Cymru: Cyfrifiad 2021.

Crefydd

Crefydd		
Bwdhaidd	4,682	0.3%
Cristion	606,240	39.8%
Hindw	8,360	0.5%
Iddewig	1,225	0.1%
Mwslemaidd	50,278	3.3%
Dim Crefydd	752,916	49.4%
Heb ateb	89,719	5.9%
Crefydd arall	7,496	0.5%
Sikh	2,989	0.2%
Cyfanswm	1,523,905	100%

Cyfeiriadedd Rhywiol**

Cyfeiriadedd Rhywiol		
Pob cyfeiriadedd rhywiol arall	3,630	0.3%
Deurywiol	16,663	1.3%
Hoyw neu Lesbaidd	20,746	1.7%
Heb ateb	86,924	7%
Syth neu Heterorywiol	1,116,211	89.7%
Cyfanswm	1,523,905	100%

Anabledd

Anabledd		
Ychydig yn Gyfyngedig	170,220	11.2%
Cyfyngedig lawn	164,277	10.8%
Ddim yn Anabl	1,189,408	78.1%
Cyfanswm	1,523,905	

Sgiliau laith Gymraeg

Sgiliau Cymraeg laith		
Peth Sgiliau laith Gymraeg	228,543	15%
Ddim yn gymwys	46,587	3.1%
Dim Sgiliau laith Gymraeg	1,248,77	81.9%
Cyfanswm	1,523,901	100%

Cymraeg eu hiaith

Cymraeg eu Hiaith		
Yn gallu siarad Cymraeg	152,850	10%
Methu siarad Cymraeg	1,324,468	86.9%
Nid yw'n berthnasol	46,587	3.1%
Cyfanswm	1,523,905	100%

**Mae'r set ddata hon yn darparu amcangyfrifon Cyfrifiad 2021 sy'n dosbarthu preswylwyr arferol 16 oed a hŷn yng Nghymru a Lloegr yn ôl hunaniaeth o ran rhywedd. Mae'r amcangyfrifon fel ag yr oeddent ar Ddiwrnod y Cyfrifiad, 21 Mawrth 2021.

Prif iaith

Prif iaith		
Iaith Affricanaidd	2,303	0.2%
Arabeg	6,106	0.4%
Creol Caribiaidd	6	0%
Nid yw'n berthnasol	46,587	3.1%
Iaith Dwyrain Asia	6,230	0.4%
Saesneg neu Gymraeg yng Nghymru	1,419,783	93.2%
Ffrangeg	941	0.1%
Gogledd / De America	3	0%
Cefnforol / Awstralia	13	0%
Ewropeaidd arall	20,513	1.3%
Iaith Arall	146	0%
Arall y DU	71	0%
Portiwgaeg	2,173	0.1%
Rwsiaidd	740	0%
Iaith Arwyddo	613	0%
Iaith De Asia	11,665	0.8%
Sbaeneg	1,943	0.1%
Twrceg	1,163	0.1%
Iaith Gorllewin neu Ganol Asia	2,905	0.2%
Cyfanswm	1,523,904	100%

Statws Priodasol a Phartneriaeth Sifil

Statws Priodasol a Phartneriaeth Sifil		
Wedi ysgaru / Mewn partneriaeth sifil gynt bellach wedi'i ddi-ddymu'n gyfreithiol	129,124	7.7%
Nid yw'n berthnasol	300,366	18.4%
Mewn partneriaeth sifil gofrestredig	2,678	0.2%
Priod	583,808	34.7%
Erioed wedi priodi a byth wedi cofrestru partneriaeth sifil	522,979	32%
Wedi Gwahanu	27,676	1.7%
Gweddw / Partner sy'n goroesi o bartneriaeth sifil	90,437	5.3%
Cyfanswm	1,657,068	100%

Amddifadedd Aelwydydd

Amddifadedd Aelwydydd		
Aelwyd yn ddifreintiedig mewn pedwar dimensiwn	1,419	0.2%
Aelwyd yn ddifreintiedig mewn un dimensiwn	233,909	32.9%
Mae aelwyd yn amddifad mewn tri dimensiwn	34,521	4.9%
Mae aelwydydd wedi'u hamddifadu mewn dau ddimensiwn	115,595	16.3%
Nid yw'r aelwyd wedi'i hamddifadu mewn unrhyw ddimensiwn	324,820	45.7%
Cyfanswm	710,264	100%

Gwasanaeth Tân ac Achub
De Cymru

South Wales
Fire and Rescue Service

@TânDeCymru

@TânDeCymru

@sw_fire_and_rescue